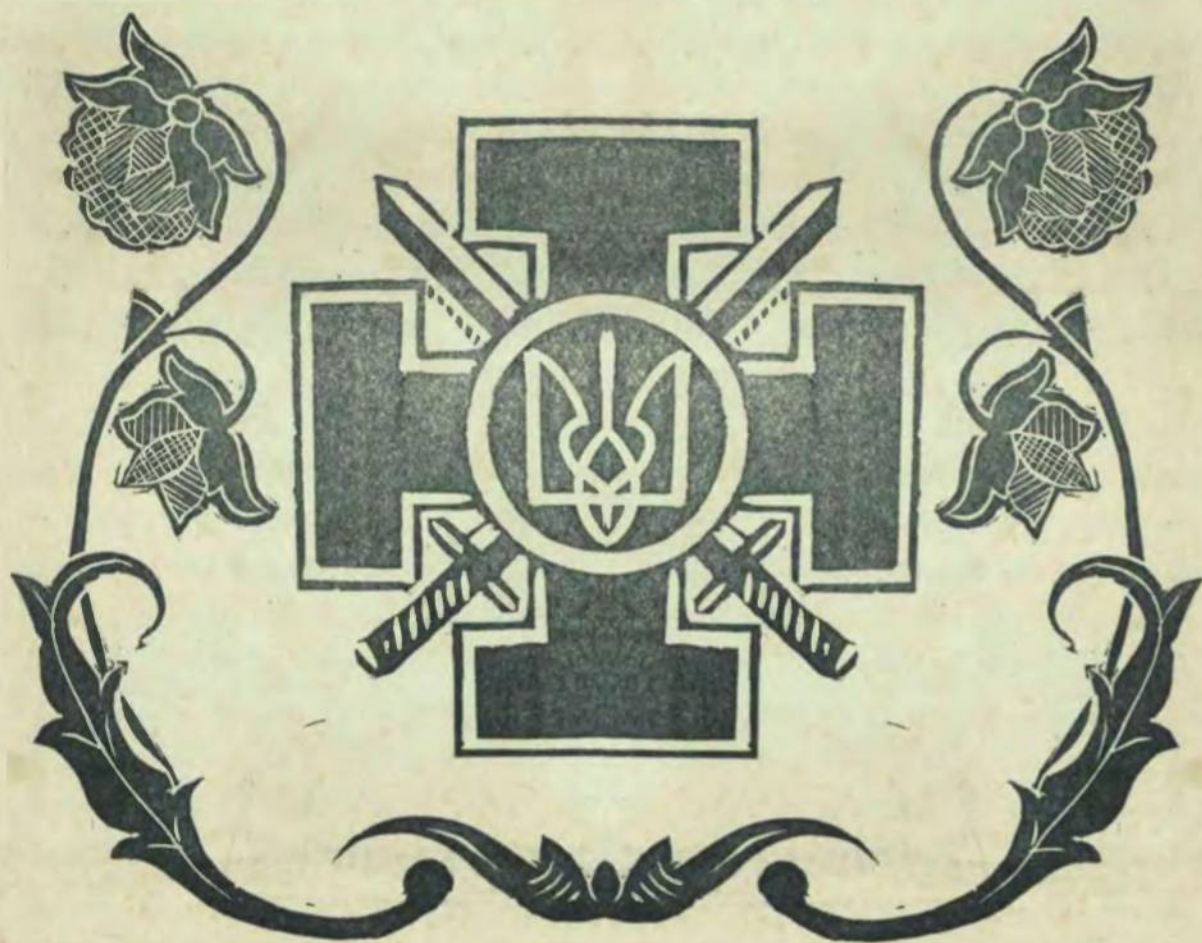

НАДІЙШІ

Орган Союзу Українців бувших Вояків

Л О Н Д О Н

Ч.16. Рік:3

1952.

КВІТЕВЬ

ВЕРЕСЕНЬ

Ціна 1 ш.

Адреса Редакції : 5 Acklam Road, LONDON W.10.

Архів ОУН в УІС-Лондон

Бібліотека:

Інв.№ 39

ПАМ'ЯТІ КОМАНДАРМА

Дня 29 травня цього року, як про це відомо з української преси, помер в Парижі, на 74-ому році життя, найстарший рангом та один з найстарших віком Український Вояк-Командарм Генерал-Полковник Михайло Омелянович Павленко.

Відійшов один з найстарших учасників Визвольних Змагань, визначний військовик, пламенний патріот та високих якостей громадянин.

Відійшов, не діждавшись повороту на Рідну Україну той, що віддав їй своє глибоке військове знання, досвід та гар'ячу любов.

Славної Пам'яті Командарм був не тільки по званні вояком, але й по вдачі. Він вмів виконувати накази, знав, що до нього належить та таку ж саму роль призначав підвладним йому старшинам і рядовому вояцтву.

Як військовик, що належне розумів вагу військової справи для визволення Батьківщини, Командарм весь час був в тісному контакті з розвитком військового мистецтва студіюючи, передумуючи та засвоюючи нові досягнення тієї ділянки. Завдяки цьому Командарм, не зважаючи на понад тридцятилітню відсутність в практичному військовому житті був модерним високим старшиною.

Сл.П. Командарм розумів та належно доцінював значіння військового нарізку для України, може, як ніхто інший. Для створення нових кадрів вояків-патріотів Він і трудився.

Вистарчить переглянути всі українські повоенні, військові видання, щоб переконатися в тому. Вони сповнені його статтями, міркуваннями, споминами. А скільки прецінних доповідей і викладів на військові теми й визвольні теми, виголоплених перед українськими військовиками й невійськовиками?... А скільки праць та споминів: Про Українсько-польську війну; Переговори з Денікіним; Зимовий похід і.т.д.

Колосальний військовий досвід, набутий в першій світовій війні й у Визвольних Змаганнях, зглиблення військового знання поміж двома світовими війнами й після них і по останні дні та пламенне серце відданого Україні Патріста—оце те, що втратила Україна зі смертю Командарма.

Для нас військовиків життя Сл.П. Командарма повинно залишитись взором до наслідування. Будьмо такими, якими хотів нас бачити Командарм.

Спи Командарме — спокійним-тихим сном на чужині. Ми вірні Твоїм наказам. Ми їх виконаємо.

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ БУВШИХ ВОЯКІВ
у ВЕЛИКИ БРИТАНІЇ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Пана Президента Української Народньої Республіки, Президії
Української Національної Ради та Виконного Органу про
Смерть Генерал-Полковника Михайла Омелянович-Павленка.

Президент
Української Народньої Республіки
Президія
Української Національної Ради

Виконний Орган УНРади
в глибокій жалобі сповіщають про несподівану смерть
Голови Військової Ради

сл.п.

Генерал-Полковника

Михайла Омелянович-Павленка

колишнього командира Армії Української Народньої Рес-
публіки та Української Галицької Армії, військового
міністра УНР і незабутнього Провідника Славного Зи-
мового Походу.

З великим смутком схилиємо голови перед світлою пос-
таттю Покійника.

ПОХОВАЛИ ГЕНЕРАЛА....

При рідкому в Парижі здвизі Народу відбувся в суботу
31 травня похорон сл.п. Генерала Михайла Омелянович-Павленка, най-
старшого рангом українського Вояка.

В українській православній церкві відбулася о год. 10. ран-
ку заупокійна Служба Божа, яку відправив Високопреосвященніший
Митрополит Полікарп, який також відправив обряд похорону над до-
мовиною в церкві та на кладовищі Пер Ляжес, місці вічного спо-
чинку, о год. 13.

Над відкритою могилою промовляли: інж. С. Созонтів, Ген.
Удовиченко, проф. В. Кубійович, сот. Василів, інж. А. Жуковський, проф.
О. Шульгин, др. Лукіянович, п. Лабуняк.

Маса вінків вкривала домовину. За нею несли старшини Україн-
ської Армії військові відзнаки Покійного. У величавому похороні
взяли участь і представник Греко-католицького Духпастирства
та Вп. Пані Ольга Петлюра й Вп. Пані Прокопович.

(Подано за Укр.Словом)

Критичним оком назад.

Ми відбули Загальні Збори нашого Союзу. Звичайно, як кожного року, так і цього ми замкнули нашу минулорічну діяльність. Ця діяльність належить вже до минулого нашого товариства, становить одну з картин його історії. Але минуле це скарбниця досвіду, з якої кожна організація до держави включно, черпає обильно дороговкази до розв'язки різних актуальних проблем-питань в аспекті зучасності й майбутнього. Багато цінних вказівок, відповідей та остерог криє минуле кожної людської організації, кожної організованої форми життя людських збірнот. В минулому кривдяться, окуплені часом великим вкладом моральних і матеріальних та фізичних сил і жертв, осяги, переконання, розуміння того, що доцільне, корисне, а тим самим потрібне, як також того, що небажане, шкідливе, загрозове. Не даром історію звуть матір'ю та учителькою життя. На історію, отже, треба дивитися, як на джерело досвіду, життєвої мудрости та розуму. Кожна людина користується власним життєвим підходом, кермується власним досвідом, звертається за порадою до більш досвідчених, які краще заволоділи науку минулого власного життя. А хто байдужий до науки минулого, не користується його дороговказами, той не в стані творити сучасного, а тим менше майбутнього, що є вислідом минулого й сучасного.

Кли ж тепер, ствердивши необхідність вчитися з минулого, оминати його помилок та плекати корисні прояви та досягнення, торкнемось минулорічної діяльності нашого товариства, то її прийдеться нам розглядати в двох напрямках, а саме наскільки ми були вірні вимогам, які ставить перед нами історія нашого народу, як перед українцями взагалі; наскільки ми були вірні вимогам, що їх ставить перед нами вона, як перед воюючими; хчого ми навчилися самі з нашої річної діяльності, чим ми стали багатіші, а чим бідніші.

Розважаючи перше питання приходить, на підставі історичного досвіду України ствердити:

1. По відношенні до ворога Україна мусить стояти все одним фронтом. Яку б краску ворог не приймав, які б обітниці він не окладав, як торжественно не клявся б-він ворог і право йому в Україні жадне (Москва біла, червона, чи ще інша). Україна рядитись мусить власним правом, власними потребами, власним розумом. Не будемо мати до ворога жадних претенсій, не простягнемо руки по його власне-притаманне, якщо він залишить Україну саму собі. За всі ворожі лапки, добродійства-дякуємо. Вони не для нас, бо це за словами нашого Великого Шевченка: "добрий кожух не на мене шитий, а лукаве ваше слово брехнею підбите".

2. Жодна різниця всередині українського народу не може привести таку або іншу суспільну групу до співпраці з ворогом коштом інтересів України.

3. Всі національні групи мусять шукати спільної мови з собою для боротьби з ворогом за права України. Це обосновується такими двома моментами:

а. Якщо добро українського народу-наше добро, то що може стояти на перешкоді цьому добру спільно служити усім нам. Нема й не може бути перешкоди.

б. Визнавати і бути вірним законному, національному прововоді, а, якщо такого нема, то прямувати до створення відповідного авторитетного проводу.

Законний провід у нас є. Є ним Уряд Української Народньої Республіки. Це Уряд волею народною покликаний і правом кермувати боротьбою за волю України наділений, через вири і заверухи еміграції, на ослужбі українського народу, серед непривітних українській справі міжнародних умов заступаючи з відходом одних борців другими й високо несучи прапор во-України, зберігся по сьогоднішній день, як єдиний законний речник України, поневоленої наслідниками царя Петра червоними можновладцями.

Цьому ж Урядові, що тепер як Українська Національна Рада і Виконний Орган репрезентує найвищу волю України, на підставі даних йому українським народом, в часи його волі й державності, повновастей, ми мусимо бути вірними, за ним йти, йому в повненні його завдань допомагати. Ніхто сьогодні не має більшого права стати й бути всенациональним авторитетом, ніхто не має рівних йому досягнень в минулому. Досягнення, якими пишуться деякі політичні групи, в порівнанні з досягненнями, які він репрезентує в часу державності й визвольних змагань України, є дрібними.

З другого боку насувається питання, якій політичній українській силі в утруднений вступ до нього? Ато не може проявити своїх сил, виявити свого патріотизму та генія в УНРаді і ВО? В УНРаді і ВО всім українським політичним силам місце, час і обов'язок стати. Через УНРаду по всім іншим, як консолідаційний осередок, всі ці сили можуть успішно проявитися, а майбутнє України буде їм подякою і признанням, відповідно до їх вкладу й ваги.

Не можемо жити в суматосі претенсій різних українських політичних чинників на провід визвольної боротьби. Ідучи по лінії розвінчання національних сил ускладнюємо положення нашого краю у внутрішньому й зовнішньому розумінні—замість будівничими стаємо гробокопателями національної справи. По провід, по якій висуває руку одна політична сила з таким же правом може кинути багато їх. Шукаймо отже за найсильнішим тим правом і в законному й моральному розумінні—в розумінні нашої національної традиції. Таке право за Урядом Української Народної Республіки й тільки за ним. Це назва—символ рідного правопорядку, це не особа, не особи, а установа.

Здається, що під оглядом представленого стану наше товариство в нічому не відходило від вимог, які стоять перед всіми українцями. Нижчим недомаганням було, що для наших думок, поглядів та становища, ми не з'єднали широких кругів українського громадянства. Це мусимо ствердити з цілою силою і в майбутньому надробити—в противному разі ми не аповнюємо одного з головних завдань всередині нашого національного життя.

Тепер перед нами друге зчерги питання, а саме наскільки ми були вірні вимогам, які історія України ставить перед нами, як вояками, а радше бувшими вояками? Розважаючи це питання, поставимо декілька питань і постараємось на них відповісти. Вони такі:

1. Чи Україні потрібні збройні сили?
2. Чи організація бувших вояків потрібна і чому?
3. Чим повинно відзначатися життя в комбатантських організаціях?
4. Які обов'язки стоять перед комбатантськими організаціями, як цілістю, а які перед окремими членами?
5. Відношення до політичного українського світа.

Знаємо, що без власних збройних сил Україна не вибере собі волі. Ці сили мусить вона мати, щоб не стати в рішучий момент здалося на ласку долі. Свідомі ми того, що остаточно про наше право рішатиме бронеборотьба.—рішатиме український вояк.

Вороги України все і послідовно та безоглядно протиставились спробам українського народу в напрямі творення власних збройних сил, створені ними умови перекреслювали будьякі можливості в тому напрямі. Розміщення українських частин поза межами України, змішування з власними вояками окупанта, перекидання до родів зброї меншого значіння, обмежування допливу до командного—старшинського стану, а до вищих командних становищ зокрема тим подібні заходи. Хіба не треба говорити, чим кермувались вороги при цьому?

Маючи на увазі власні збройні сили взагалі, нам зокрема треба починати й багато уваги присвятити бувшому вояцтву як наявному військовому потенціалові, як основі, на якій будуть в майбутньому створені збройні сили України, як на їх зав'язкові.

життя комбатантських організацій мусить під загальною оглядами нагадувати життя в армії. Цей самий порядок в розумінні виконання членських обов'язків, пошана та привітність до вибраних керівних органів товариства та призначених ними уповноважених, береження доброго імені товариства, заходи для його розвитку та поваги, поведення в загальнонаціональному житті, діловість і почуття сповнення обов'язку та відповідальності за його сповнення, така сама постава в інших ділянках національного життя і тим подібне. Виконуючи завдання з рамени організації, як члени керівних, вибраних органів або з призначення треба своє становище добре розуміти та з прийятих завдань сумлінно вивязатись. Кожний член повинен усвідомити собі, що всі члени в комбатантській організації є рівні, жодні з них не можуть давати членові краще, чи гірше становище в організації. Кожному членові вільно належати до довільної політичної, релігійної, бути такого або іншого соціального походження, чи територіальної приналежності. Ці моменти не можуть мати впливу на його права в комбатантській організації. Виключаються лише противники української державності й соборності, зокрема комуністи. Не можуть бути також членами нашої комбатантської організації противники Українського Державного Центру. Поза тим можна проводити таку діяльність, яка є передбачена постановами статута і жодною іншою. Кому з тим не вигідно, чи хоче вийти поза ці рамки, порушує постанови статута, через що ставить себе поза його рамки, іншими словами поза рамки організації, яка на такому саме статуті побудована. Такі завдання і становище комбатантської організації, як цілості й членів як одиниць.

До українського політичного світу наша організація ставить з повагою та пошаною, подібно, як до переконань та поглядів своїх членів. Одиноке, що наша комбатантська організація в тому напрямі робить це пропаганда поєднання і співпраці в національному житті, сама піплрядковується Українському Державному Центрові.

Наскільки під оглядом зясованих вимог наша організація як така й ми як її члени оправдаєся про те багато не треба й говорити нам здається, що у значній мірі так. Недомагання і тут те саме, що ми ствердили вище, а саме на відтинку поширення і росту нашої організації ми зробили не багато. Це треба буде в майбутньому виправити і постійно мати на увазі.

Через призму наведених вимог нам треба зорити, планувати й здійснювати завдання нашого Союзу. Кожний з нас мусить їх сміливо й вперто голосити. Кожний з нас мусить як бувший вояк належно приготуватись до сповнення своїх може вже й в недалекому майбутньому обов'язків. Кожний з нас мусить стати твердиною здорових, будуючих та бадьорих думок і поглядів. Це передумови сповнення нашим товариством його національної місії.

Може недалекий то час, коли наш Союз, побудований на фундаменті з'ясованих вимог та спрямований на їх здійснювання доступними йому засобами, промощуючи їм дорогу в гущу національного життя без самохвальби й зайвого шуму, як годиться комбатантській організації стане дійсною силою нашої еміграції та поважним чинником на службі поневоленій Батьківщині.

Кожний з нас членів Союзу найкраще знає, чим він причинився і що зробив для того, щоби існування своєї організації оправдати. Кожний повинен на це питання відповісти сам перед собою та поробити відповідні висновки на майбутнє. Це, що звемо самокритикою. Коли ж занедбали, нічого не зробили по відношенні до нашої організації ми, скажім собі самим і змінім наше поведення на майбутнє.

ТІЛЬКИ ВЛАСНА ЗБРОЯ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ МАЙБУТНЄ НАШОГО НАРОДУ.
ТІЛЬКИ ВІРНІСТЬ ЗАКОННОМУ УРЯДОВІ УКРАЇНИ ЗАПЕВНИТЬ НАМ
Й НЕДАЛЕКУ ЗАКОННІСТЬ І ДОЦІЛЬНІСТЬ НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ДІЙ!

До триріччя появи На Стіїці.

Цим числом На Стіїці починає третій рік своєї появи. Перше її число вийшло в місяці липні 1950. р., як неперіодичний орган Союзу Українців Бувших Вояків у Великій Британії. Неперіодичною залишилася На Стіїці по сьогоднішній день. Кількість першого числа виросла 600 примірників. Надалі кількість поодиноких чисел хиталася в межах від 350-450 примірників. Якщо врахувати, що до тепер появилася, без цього числа, 9 чисел, то загальна кількість примірників вийде приблизно 5000, що разом обнімають 180 сторінок, якщо зібрати всі числа разом. Загальний кошт видавання виносить по сьогоднішній день і без цього числа 150 фунтів. Таким чином одно число виносить 7 пенсів. Очевидно, що до кошту враховано тільки оплату друкарні і поштові оплати, не враховуючи інших коштів, які були безплатні. Орган одержували члени СУБВ і громадські, а зокрема комбатантські організації та видавництва.

Завданням органу, як про це писалося у вступі до першого числа було: організація бувших вояків і пропаганда комбатантського руху; інформування членів про діяльність Централі та передавання її доручень, напрямних та повідомлень; популяризувати серед членства й бувших вояків засади, на яких, з самого початку свого заснування опирався СУБВ, а зокрема понадпартійність громадського життя, його консолідацію та підпорядкованість Українському Державному Центрові УНР-ді й її Виконному Органові; моральна й інтелектуальна підготовка бувших вояків до визвольних дій для визволення Батьківщини з московсько-більшовицького й взагалі ворожого ярма; плекати кличі ділового, конструктивного, пронизаного почуттям відповідальності й згоди підходу до питань національного життя ітд.

Тим своїм завданням На Стіїці непохитно служить по сьогоднішній день. Вистарчить вз'яти до рук довільне її число, щоб перекоонатися в правдивості сказаного.

За часу появи На Стіїці появлялося багато українських комбатантських органів в Європі й поза нею, але не багато з них виходить сьогодні. На Стіїці виходить даліше й буде виходити й, певні ми того, буде мати все кращі й кращі успіхи.

Стоячи на порозі третього року існування На Стіїці й пускаючи в світ оце її десяте число, нам треба, коротко хоча, зупинитися та проаналізувати, наскільки На Стіїці оправдала себе, чим корисна вона, які її недомогання та як організувати її видавання на майбутнє? Щоб це зробити нам треба застановитися і відповісти на такі питання:

1. Для чого й коли потрібний суспільній організації власний орган?
2. Що становить головну ціль органу?
3. Яким вимогам повинен відповідати орган?
4. Чи орган СУБВ На Стіїці стоїть на висоті комбатантських й національних потреб?
5. Чи є потрібні на майбутнє зміни й які?
6. Членство СУБВ й його орган.
7. Недомогання.

Кожна організація, що має масове членство, розкинене на великому просторі, значне число низових клітин й організаційних підбудов потребує для постійного й належного зв'язку з ними власного органу. Такий орган може бути більший, чи менший своїм розміром, появлятися періодично, чи в міру потреби, помішувати більш, чи менш різномірний матеріал, проте його видавання потрібне й корисне.

Головною цілю органу громадської організації є давати членству її потрібні відомості з життя даної організації, у відповідний інтересний спосіб, а даліше вміння читача з'єднати. В тому напрямі часопис повинен виявляти живучість себто відповідати потребам, інтересам й замилюванням членства організації, яку він репрезентує і під кутом статута, програми, рівнозначних їм норм оцінювати події, з'ясовувати плани, підкреслювати потреби.

Часопис, чи орган є призначений в першу чергу для членів та вивавців того середовища, яке репрезентує, для якого видається. Але кожний часопис, як і група, чи організація, яку він заступає, по своїй суті, має тенденції до росту - до поширення коштом неорганізованого загалу, або коштом інших середовищ. Дорогу часописові в народну гущу промощує членство його групи, його організації, його основні читачі, які також мають інтерес в рості їх організації. Членство, яке цей обов'язок занедає, яке не працює для розвитку своєї організації, а обмежується до пасивної приналежності до організації, утруднює своєю пасивністю розвиток своєї організації. Добре членство слідує за своїм часописом, відмічає його позитивні й негативні сторінки, дає цьому вислів, співпрацює зі своїм часописом, має вплив на якість часопису, на його достосування до потреб життя, а через те й піднесення його пропагандивної сили, як засобу до поширення і росту організації.

Коли ж тепер під кутом сказаного розглядати будемо На Стійці, то треба сконстатувати, що вона має повне виправдання для своєї появи. На Стійці є органом комбатантської організації краєвого масштабу - є засобом пропаганди комбатанського руху, обслуговує його потребу долею краю та національними стремліннями України, дає членству відомості з військового життя, пропагує конструктивні суспільні кличі та вимоги й. т. д.

Проте ствердити треба, що великого заінтересовання серед членства На Стійці не викликає. Часто приходиться помічати, що члени не орієнтуються в справах, які дуже часто обговорюються на сторінці На Стійці. Члени не використовують для пропагандивних цілей матеріалів, що ними заповнені сторінки органу, не популяризують думок і кличів, які він піддає і тим подібне. Сказане вказує на те, що наш орган не відзначається живучістю, яка повинна бути ціхою кожного доброго часопису. Приходимо до висновку, що треба ввести зміни, якщо наш орган має сповнити покладей перед ним задачі. Але, які зміни? І знова стаємо перед питанням, хто має на ці зміни вказати? Звичайно це повинен зробити читач.

Значить не дописує читач. Він байдужий до свого органу, а якщо й ні, то чому мовчить, чому не висловить своєї думки, свого погляду про свій орган, чому не скаже, чим любий, чи нелубий він йому. Це було би дуже багато.

Ось тому на третьому році існування нашого органу мусимо з цілою силою і почуттям необхідності підкреслити:

1. Більше уваги до своєї організації. Перестаньмо бути пасивними. Не доводім до того, щоби тягар життя нашої організації і її органу двигали на своїх плечах одиниці зпоміж нас.

2. Зв'яжімося з нашою організацією, прагньмо для її розвитку та використаємо для тієї цілі наш орган. Тут знайдемо багато практичних вказівок, порад, пояснень і інших матеріалів.

3. Даваймо читати наш орган другим, а улегшимо собі значно роботу.

4. Обміркуймо на місцях, чим добрий, а чим ні наш орган. Ділімося нашими думками з Редакцією На Стійці.

5. Інформуймо Централю про те, що про нашу організацію і її орган думає наше громадянство, а зокрема бувші вояки, які є поза нашою організацією. Це буде велика допомога для Централі, а в дальшому й для нас всіх.

Оцих декілька побажань мусимо усвідомити та ними в практичному житті кермуватися на третьому році появи нашого органу та надалі. Вони мусять стати для нас в тому відношенні нашим дороговказом, наказом хвилі та життєвим тактом.

Такою постановою зможемо зробити не одне добре діло, добитись у нашій спільній роботі й прямованні значних успіхів. Наша організація стане тим, чим бути повинна, не є поважним чинником нашого національного життя на цьому терені.

Редакція

Мгр. С. Онисько

Міжнародне воєнне право.

Взаємини поміж воюючими країнами.

(Продовження)

В часі війни, як про це було говорено неодноразово в попередніх статтях, всякі взаємини поміж воюючими країнами перериваються. Вони не існують. Існує тільки поміж противниками фізична боротьба, яка має вирішити, які мають бути поміж ними взаємини в майбутньому. Проте, часом, являється необхідним для противників навести контакт. Причини, які спонукають до цього є чисті військово-ві себто зв'язані з воєнними операціями та базуються на оглядах гуманності або необхідності, як наприклад: позбирання ранених з поля бою або похоронення небіжчиків, здача позицій, здача в полон і тим подібне. При наведенні таких взаємин мусить по обидвох боках бути добра віра, себто наведення взаємин не може бути використане для інших, як запропоновані або умовлені цілі.

Наведення контакту та його втримування відбувається за посередництвом парламентарів це є уповноважених фронтових відтинків, а то й цілого фронту. До парламентаря належить передати листа від свого коменданта або усно передати пропозицію, чи вимогу його відповідному комендантові противника. Парламентарі, під умовою коректного поведіння користуються повною недоторкальністю. Про це повинні бути поінструйовані вояки й старшини. Парламентар має уповноваження свого коменданта й діє під білою хоруговкою. (Біла хоруговка від непам'ятних часів становить знак про бажання одного з противників навести контакт з другим, вона також означає готовність до здачі.)

Противник, який бажає навести контакт, вивісивши білу хоруговку, перериває воєнні акції (вогонь), після чого виходить з укріплення парламентар з білою хоруговкою в почоті вояків, про що буде мова далше або й без такого почоту. Перерва бойових акцій мусить наступити на боці висилаючого противника, тому, щоб другий противник міг впевнитися, що це відбувається з наказу коменданта, а не є результатом самоволі невеликих груп або прямо одиниць.

Противник, до якого парламентар є спрямований не мусить припинити вогню. Є тільки вимагання, щоб в бік надходячого парламентаря не стріляти. Проте, якщо ненароком впаде стріл з бік парламентаря і він буде забитий, противник не відповідає.

Як сказано вище парламентар вибирається з групою вояків, хоч може йти й сам. Таку групу становить чотирьох вояків, а між ними трубач, барабанщик, хоруговщик та перекладач. Хоруговщик несе білу хоруговку. Для більшого числа почоту треба окремого уповноваження, а власливо договорення. Це діється при дальших зустрічах. Коли ж парламентар йде без почоту, він й несе сам білу хоруговку. Це є для нього доволі небезпечно, бо його характеру противник може не зрозуміти.

Зближаючись до лінії противника парламентар не може переходити її в довільному місці, а в місці вказанім постом, вартою, чи окремою систою. Він мусить змінити напрям на даний йому знак і йти у вказаному напрямі.

Прибувши в сусідство варті або стехі парламентар лишає свій почот аж до закінчення місії і пішки йти до службового старшини та перед ним з'ясувати справу згідно йому передати листа за посвідченням і дати на дальші директиви противника. Службовий старшина, який прийняв парламентаря, у випадку усної пропозиції, чи усно реферованої справи, може домагатися представлення справи на письмі, що парламентар повинен зробити й за посвідченням передати, лишаючи у себе відпис.

Оба партнери в часі тих стріч і розмов повинні поводитися поважно та з пошаною. Не можна заторкувати питань зв'язаних з фронтовою ситуацією. Питати, чи давати інформації поза фронтового характеру треба дуже обережно.

Парляментареві належиться пошана відповідно його занеі. Якщо виявиться вказаним йому буде дана охороша, чи ескорта. Службовий старшина, який прийняв парламентаря, передає усно з'ясовану справу або листа своєму командантові, а парламентарист же. Якщо парламентарист має відбути розмови або партовий або вищий в старшина вважає, що з оглядів таємності він повинен бути приміщаний в іншому місці поза лінією або місцем, в якому йде приготування до важливих акцій він повинен бути туди відведений з пов'язаними очима. Противник може затримати парламентаря, якщо він надухиє со свого становища або, якщо йдуть приготування (пересування частин і.т.д.), яких парламентар був свідком або міг зібрати інші відомості, які, якщо про них буде знати противник можуть послабити наслідки задуманої акції, чи її утруднити. Парляментар тратить свою недоторкальність, якщо його поведінка є підступна та зрадлива. Міри, приноврені до парламентаря або його почоту повинні бути доведені довідома його комендантові.

Надухиття хоруговки перемир'я, під якою виступає і діє парламентар є заборонене. Вважається надухиттям, якщо противник, що його вивісив не припинить вогню в часі зближення парламентаря до фронтової лінії противника. Є також надухиттям, якщо вивісивши прапор противник не висилає парламентаря, а вивішення прапора (хоруговки) має служити якимсь іншим його плянам.

У висліді розмов, які започатковує парламентар може бути припинення воєнних операцій (дій) надовше, чи коротше. Припинення воєнних операцій може бути потрібне, а саме: а це або коротке-хвилеве завішення операцій наприклад для позбирання ранених, похоронення небіжчиків, виміни полонених, на час до одержання одним з комендантів наказу від його зверхників військових або політичних (Уряду). Завішення операцій відноситься лише до відтинку, яким командує пердракуючий комендант, чи коменданти обидвох сторін.

Другим родом перерви воєнних операцій є генеральне (загальне) припинення операцій на цілому фронті-на суші, в повітрі на морі-поміж всіма противниками (созниками), хоч малі частини, наслідком незнання можуть ще деякий час війну продовжувати, а радше воєнні дії. Цілі генерального завішення дій є двоєкі військові й політичні. Вони то звичайно попереджують мирові переговори, які закінчують стан війни поміж противниками. Такі договори можуть заключати лише начальні похіді армій або уряди воюючих країн. Вони підлягають ратифікації парламента і, у випадку, якщо не будуть ратифіковані (затверджені), то після липовіщення завішення дій, дії ці починаються наново.

Крім хвильового й генерального завішення воєнних дій є ще частинне завішення, яке означає завішення генеральне на певному просторі (воно має місце у випадку так званих сепаратних мирів, наприклад тільки з одним партнером, як у першій світовій війні з Туреччиною, з Бугарією, чи Австрією, а в другій з Італією). Друга відміна цих договорів це повне завішення зброї на певному терені на підставі договорення начальних командувачів, наприклад капітуляція, яка ще незакінчує війни.

При заключуванні договорів про завішення дій треба керуватися такими засадами:

Комендант, який заключає договір про завішення зброї зобов'язується лише за підлеглі йому частини.

Його помилки, незнання, чи заведені сподівання не мають впливу на важність договору.

Військовий командувач не може приймати зобов'язань політичної натури, як відступати суверенно терени, вирішувати долю населення, договорюватись що-до майбутнього устрою і тим подібно.

Прерва воєнних операцій наступає після підписання договору або в певному, означеному часі по його підписанні. Про це повинні бути повідомлені всі частини, які даному комендантові підлягають.

Напря́м:

Якщо не наказано ніякої дороги, пункту, чи цілі, ході чрта, чи рій, яка має держати лучбу, спілється за командиром, що в напереді.

Бойова розвідка:

Часто командир чоти одночасно з розгортанням виносав стехі. Важне: Зв'язок з сусідами. Розвідка відкритої фланки.

Наказ до розгортання:

Наказ до розгортання охоплює в засаді дані про:

1. Положення ворога й власне,

2. Наміри,

3. Розподіл сотні або чоти. Відділи й проміжки,

4. Дорогу, напрям або (компасне число) кут напрямку,

У потребі доповнення про:

Спеціально малі або великі віддалі вояка від вояка,

Інше упорядкування лучби,

Місце підпорядкованої тяжкої зброї,

Місце піхотних візків (розів)

Навантажені піхотні візки слідують за своїми чотами (без наказу).

Приладдя на возах приготувати, самі ж вози відходять відтак до куріня.

Бойові вози для амуніції і приладдя слідують, якщо можливо, за останньою чотою.

Місце командира сотні або чоти.

Якщо треба спілється:

Командир сотні або чоти дає наказ до швидкого розгортання, а вже по розгорненні видає доповнюючі накази.

Довгота маршу:

Марш триває так довго, як довго можливо.

При цьому використовувати прикриття. Просування поза дорогою змушує колону до більших зусиль.

(Продовження в наступному числі)

Михайло Гонта.

"Село Бозок"

Ще пливали над селом класки порохового й динамітного диму. Рентки великої димової хмари, що сформувалися під час бою і під подувом вітру окутали майже все село Бозок.

Високий, кремезний комеда́нт сільської варті, Петро, стояв біля кооперативи. Чекав на Ілька й Олексу. Нетерпеливився і починав гніватися.

Обличчя Петра проясніло, а гнівний вираз замінила ледви помітна усмішка. Двадцять чотирьох літній Ілько й тридцять літній Олексю стояли коло нього, готові виконати наказ.

Ти, Олексю, підеши в А. до жандармерії, до тої, що на дирекції. До тої, що в місті не йди-не заходь. Говоритимеш так, як і минулого разу, та додаси, що бандити забрали Степана й Грицька. Гляди, не переплутай, з Богом.

А, ти, Ільку, звернувся Петро до Ілька, підеши до Сотника в Г. розкажеш правдиво все, так як було, та віддаси оцей пакунок і то літе до власних рук Сотника. Ілько взяв пакунок, обв'язаний в газетний папір, заховав під сорочку й слухав далше... Дорогу знаєш, але йди так, щоб не потрапив в небажані руки, ти й пакунок... Що робитимеш потім Сотник тобі скаже.

На сході, де аж за Угнівським лісом, по темно-синім небі

якби хто ножем парнув, а через проріз протискалося цегляно-червонявого кольору друге небо. Проріз пирпав і довжав. Повстанці вийшли за село. Ілько подався на північ, а Олекса на схід.

Олекса рішив іти сміло через Столиці й Угнів, бо ж їде зі звітом до влади й боятися нічого. Влада ріпучо вимагає звітування по кожному бандитському і партизантському нападі.

Ілько витяг з бічної кишені пістоля, дослав набій в люфу й сховав пістоля до правої кишені, в штанах. Підтяг ще міцніше пасом пакунок, перехрестився і промовив: з дороги вовки, бо муну йти валими стежками. Ішов навпостець межами, а то й просто через посіви, що міцями високістю сули в ріст курки.

Розріз, на сході, поширився і розтягся від Плаванич аж до Завадівки. Світло поборювало тьму з очевидною швидкістю. Небо ясніло й рептки весняної ночі топніли. Сонячне проміння наближалось, повзло через верхів'я дерев, погорбів і розливалось по землі. Картина, що хвилі червоніла. Сонечко, в різноманітних кольорах, миготіло, диготіло, перескакувало з рослини на рослину, зі стебла на стебло. Весна й краса співала подувом і кольорами гимн життя. Ілько відчував чар весни своїм серцем, дупею, всією своєю чутливою істотою до оп'яніння. Підсвідомо промовив Ілько: і на небі боротьба... Темну ніч щоранку поборює світло. Гарне життя ще раз вимовив Ілько, а по хвилі, оумно додав, зовсім відмінним голосом: А скільки то цієї ночі згинуло дітей, старців, жінок невинних лише на напій країні. Ілька обсідали все сумніші думки, аж відмахувався від них, рукою. Боявся думати, щоб не попасти на засідку, випростувався, а його карі, звогниками, очі перескакували з куща на кущ, з вишотинків на погорби. Але влізливі думи втискалися в його мозок, в груди... Скрізь на нас чекає ворог, на власній землі, у власній хаті, лише тому, що ми православні, що ми українці. Та ще й як на лихо німці видали оці "кенкарти". А покажи синю "кенкарту, то як не заріжуть, то застрілять оті, що називають себе партизанами. Ільком аж струсонуло, стис підсвідомо пістоля і приспінив кроку.

Олекса під самими Столицями повернув на право від дороги, до Колонії Столиці. Ріпив зайти до п. Л. і потім до села Спас. На колонії зайшов до п. Л., щоб запитати, чи не заходили вночі партизани. Л., після того, як замордували його дев'ятнадцятилітнього сина цілими ночами не спав, бо сподівався другого нападу. Через кольонію ніхто не проходив, але поза кольонією, здається йшли й то не мало, бо собаки брехали сильно й доволі довго.

А що було в Возку, що найменше дві години не вгавала сильна стрілянина?... Олекса коротенько оповів про напад на село й майже побіг до села Спас.

В селі зайшов до Л. і довідався, що через село, перед північню проходило більш тридцяти озброєних. Були то виселенці з Познанського й Поморського воєвідства, поселені на кольонії в Угнові. Олекса зрозумів все й, залишивши недоїдений хліб і недопите молоко, швидко побіг через поля до шляху, який веде в Холм. Через пів години був на передмісті Холма. Тут пригадав, що в місті часто відбуваються облоги. Керівник Арбайтсамту, райхсдойч Мазурек, з польською поліцією ловить людей й відсилає до Німеччини, на роботу. Знав Олекса, що як попаде в його руки, то додому не поверне, бо Мазурек до Українців був немилосерний. Врятувати міг лише високий викуп і то не все. Тому Олекса йшов обережно, бічними вулицями. Коло Української Православної Церкви, що спаслася після масового палення, повернув наліво, потім переліз через паркан і через український цвинтар вийшов на гору Короля Данила. Тут коротко відітхнувши вступив до Собору. В Соборі, перед вівтарем Митрополит Іларіон відмовляв ранішню молитву. Олекса, побожно перехрестився, хотілося йому також помолитися, але боявся затримувати довго, поцілував арест і тихенько вийшов.

описува один бій з австрійцями: "Австрійці наступали кілька днів, кидали проти нас одну лаву за другою. Кожну з них ми розпорошували й змушували до відступу. Але накінець прийшла ще одна лаву; не зважаючи на наш вогонь, вона сунула на нас суцільною колоною як вал і змусила нас прийняти бій на штики. Ми мусіли відступити. Це був Тернопільський полк". Так писав пруський старшина, а мій знайомий додав: "Тернопільський полк — це ваші українці. Українці мають славу дуже добрих воїнів. Ми ще пам'ятаємо, як українські козаки, що прийшли з польським королем Іваном Собеським, помагали рятувати Відень від турецької облоги в 1683 році."

Прийнятно було слухати таку похвалу українській зброї з уст чужинця. Пізніше нерас я чув такі вислови. Подібні похвали зустрічав я нерас, переглядаючи старі хроніки, літописи, чи історичні твори. Тут хочу подати дещо з того до відомо українським воїнам, щоб не забувалася стара слава, щоб росла й ширилася добра традиція про українську зброю.

Стару історію можна почати давними часами. Колись, в давнину, над Чорним морем близько тисячу років існувала могутня держава, відома в історії як Босфорське Царство. Один з наймогутніших володарів того царства був Мітридат Евпатор з першого століття перед Христом. Він був пострахом Римської імперії. В його війнах з Римом на широку сцену історії виходить населення України. Україна давала Мітридатові найкращу кінноту, яку один німецький історик називає попередниками пізніших козаків. Як бачимо, від найдавніших часів Україна славилася їздцями, від найдавніших часів в Україні любили й люблять коней.

В часах княжої української держави Україна була знана в світі як "нарід купців і воївників" Святослав добрий а найкращим виразником тієї багатирської України, яка свою воєнну славу здобула в походах на широких просторах Східної Європи — від Висли по Каспійське море, від Новгороду по Царгород. Усі походи й воєні акції української держави княжих часів служили забезпеченню торговельних шляхів. Бо торгівля була головним джерелом багатства степової України. Торговельні зв'язки України сягали в Азії до Арабії, Персії, а може бути й до Китаю, каже французький історик Гонцаг де Рейно; в Європі вони сягали до Італії, Франції і Англії.

Українська зброя має окремі заслуги перед кочовничими племенами, що впродовж століть сунули з азійських степів на захід. Ці діти степу й природи зі сходу на захід туди, куди щоденно показувало їм дорогу сонце, яке вони вважали своїм богом і провідником. Перший, хто ставив їм опір, це був український воїн. Українська зброя довгі століття боронила Європу від заливу степових номадів. Коли деяким з них, як маляри, татари, вдалося прорвати цей охоронний вал, то вони були вже настільки ослаблені, що для країв Середньої Європи не були великою загрозою.

Україна під проводом великого володаря Володимира ставила охоронний вал перед кочовиками. Сотні кілометрів тягнулись ці вали живий спідок цивілізаторської роботи України Княжої Доби. Поруч Володимира Великого особливі заслуги в обороні України й європейської цивілізації має Володимир Мономах, "один з трьох великих володарів княжлі України, на жаль останній", каже про нього французький історик.

Серед володарів Галицько-волинської держави найбільшу воєнну славу здобув Роман Великий. За дуже короткий час свого панування доконав він таких великих діл, що треба погодитися з істориком Томаківським, який називає його найбільш героїчною постаттю серед українських князів. Якщо б він не згинув на початку свого панування, він був би відновив давню київську державу в усій її могутності й значінні.

З упадком української, княжої держави не загинула слава української зброї. Коли пригадаємо всі важніші війни в 15, 16, 17-ому століттях, коли пригадаємо найславніші битви, всюди відзначилася

українська зброя.

В році 1410 прийшло до генеральної розправи між германським світом і слов'янським на полях Грунвальду. Україна була тоді поділена. Західні Землі (Галичина) належали до Польщі, решта українських земель творила гловну частину Литовської держави. В литовській державі переважала українська культура. Литовські князі вживали української мови дома й державному апараті. Український елемент був найсильніший і найкультурніший. Українські землі творили чотири п'яті Литовської держави.

Під Грунвальдом зустрілись: воєнна сила німецького ордену Хрестоносців, що були тоді найбільшою мілітарною потугою в Європі, з одного боку, та українські польські й литовські армії з другого. Голоним кокомандантом слов'янської коаліції був литовський великий князь Витовт-найбільший серед литовських володарів. "Хоробрість руських(українських) полків пережила долю перемоги в користь слов'янської коаліції" пише про цю битву польський історик Грабці. Інший польський історик, Шайноха, підкреслює хоробрість українських полків з Волині й Поділля, які були часткою литовської армії.

Сто років пізніше, 1514р. український князь Константин Острозький мав велику перемогу над московським військом під Оршею. Це був час, коли Москва розпочала імперіалістичну політику експансії. Після знищення і завоювання республіки Новгороду Великого, Москва почала посягати руку по білоруські й українські землі, що в той час належали до Великого Князівства Литовського. Перемога князя Константина Острозького на довгий час стримала московську експанзію. Про цю перемогу говорили тоді в цілій Європі, бо це була справді блискуча перемога. Князь Константин розбив вороже військо, яке було в двічі більше від його армії. Шкода тільки, що сьогодні в нас так мало знають про цю подію.

Українське козацтво підняло справу нашої зброї до небувалих висот. "Цілий християнський захід подивляв козаків як найхоробріших лицарів віри, яким належить вся чеснсть і заохота до витривалости". пише польський історик Шайноха з приводу морських походів козаків проти татар і турків. Інший історик Пясецький (помер в 1649.р. каже, що українські козаки своїми військовими прикметами "перевидують далеко всі європейські війська, хоч інші християнські лицарські ордени пишуться шумними титулами й шумними іменами".

Згадаю тут про одного з тих лицарів, що про нього свого часу говорила вся Європа.

Запоріжський отаман Сулима вертався з морського походу на турецьке побережжя. На чорнім мор'ю переслідувала його турецька галера. Козаки під командою Сулими прийняли бій і здобули галеру. В полон взяли триста турків. Сулима після полонених Папі, щоб він за них викупив з турецької неволі 300 християн. Папа потягува за такий жест українського генерала і після йому в подарунок золотий медальйон зі своїм портретом.

Може не всім відома дальша доля цього лицар'я, то пригадаю:

Польща вела в відношенні до козаків найбільш нерозумну та шкідливу політику. Замість використати їх для очищення чорноморських степів від небезпеки вічних наскоків, вона завзялася зліквідувати козацтво, перемінити їх на кріпаків на великопанських маєтках. Інструментом такої політики мав бути Кодак, польська твердиня над Дніпром, обсаджена наємним військом. Це був польський ніж приставлений до козацького горла. Кодак мав контролювати кожний крок запорожців. Зокрема дуже суворо й безоглядно поводився з козаками француз Маріан, комендант залоги Кодака.

Козакам цього було забагато. Коли польська армія була занята війною з Прусією, Сулима зібрав своїх найхоробріших козаків і підійшов вночі під Кодак. І тут на суходолі частя сприяло йому так, як тому кілька років на мор'ю. Впродовж шести годин козаки здобули твердиню, а в кілька годин пізніше вона була зрівняна з землею.

(Продовження в наступному числі)

Повідомлення і доручення Управи СУБВ

Нові керівні органи СУБВ:

На загальних зборах СУБВ, які відбулися в днях 31 травня-1 червня ц.р. вибрано нові керівні органи на діловий рік 1952-53 в такому складі:

Управа:
Голова - Мгр. С. Онисько
Члени - сот. М. Кошук
" М. Старовіт
дес. В. Шевчук
і Пч. В. Хомяк
" П. Мурко
" М. Кочкало
" Р. Сосідко (син бувшого Голови)

Заступники:

Пп. М. Самчевський
" І. Крицак

Контрольна Комісія:

Пполк. Г. Сосідко (бувний Голова)

Пп. М. Рінчук

" А. Костюк і М. Бекін

Товариський СУД:

Сот. М. Яременко

пор. К. Євтушенко

м. В. Бортничук і З. Дмитрів

Того самого дня на своєму першому засіданні, Управа уконституувалася в такий спосіб:

Голова і орг. реф. Мгр. С. Онисько, Заст. Голови: сот. М. Кошук, Секретар: - В. Хомяк, Скарбник: Р. Сосідко, Реф. виховання: сот. М. Старовіт, Реф. зв'язків: дес. В. Шевчук, Реф. культ-осв.: М. Кочкало, Тоді також вибрано Ред. Колегію На Стійці в складі: Полк. В. Малець, Мгр. Онисько, В. Шевчук, В. Хомяк і сот. Старовіт

Управа

Затримка в роботі СУБВ

Управа прагне вибачення в Членів, що з незалежних від неї причин наступила деяка затримка в діяльності СУБВ. Сталося це наслідком перевантаження Управи в її персональному складі різними громадськими обов'язками. З тієї також причини багато, давніше надісланої пошти не полагоджено.

Уповноважені СУБВ:

Всі Уповноважені СУБВ продовжують свою роботу й надалі, кермуєчись правильником для Уповноважених та окремими дорученнями й директивами Централі. Тепер, зокрема треба звернути увагу на приєднання нових членів, стягнення чл. внесків, виготовлення і надіслання до Централі списків членів.

На Стійці:

Члени повинні прочитувати свій орган та використовувати для пропаганди членства. Орган буде появлятися й надалі неперіодично. Тематика органу буде поширена. Запрошуються членство надсила- статті, дописи й інші матеріали.

Воєнне підкодування:

Справа воєнного підкодування, за час полону, ще не полаго- джена. На наш запит ми одержали відповідь, що справа напередодні рішення. Разом з рішенням справи будуть повернені посвідки про звільнення з полону.